

Økonomien i Nærhedsfonden

17. januar 2019

Nedenfor opsummeres de økonomiske forudsætninger bag Nærhedsfonden.

- Regeringen prioriterer med udspillet "*Patienten først – nærhed, sammenhæng, kvalitet og patientrettigheder*" 6 mia. kr. 2020-2025 til det nære sundhedsvæsen gennem Nærhedsfonden. Det er ekstra midler til at udvikle det nære sundhedsvæsen, som kommer oven i den fortsatte løbende prioritering ved kommende økonomi- og finanslovaftaler.
- Nærhedsfondens 6 mia. kr. fordeles med 3 mia. kr. til investeringer i nye og moderne sundhedshuse, og 3 mia. kr. som driftsmidler til bl.a. et løft af kvaliteten og kompetencerne i det nære sundhedsvæsen (*se boks 9.1 i regeringens reformudspil*).

Fondens driftsmidler afsættes som varige midler.

- Fondsmidlerne er et ekstra løft til sundhed, der er muliggjort fordi regeringen har prioriteret nye midler, og fordi regeringen vil se kritisk på nogle af de øvrige opgaver, som regionerne i dag løser (ikke-sundhed).

Nærhedsfondens 6 mia. kr. er finansieret fra:

- Direkte besparelser ved reformen: 1,5 mia. kr.
- Ny prioritering gennem finanslovaftaler for 2018 og 2019: 1,5 mia. kr.
- Omlægning af finanslovpulje til sundhedshuse: 0,4 mia. kr.
- Anvendelse af Danske Regioners formue: 0,3 mia. kr.
- Prioritering inden for investeringsrammen: 2,3 mia. kr.

Der er således ingen gamle sundhedspenge i de 6 mia. kr. (udover finanslovpuljen på 0,4 mia. kr. til sundhedshuse, som videreføres ind i Nærhedsfonden). Det er ny, ekstra prioritering til sundhedsområdet, der kommer oveni de kommende års løbende prioritering til sundhedsområdet.

Midlerne udtrykker dermed ikke den samlede tilførsel de kommende år. Den prioritering vil regeringen foretage løbende år for år.

Regeringen har samtidig finansieret løftet. Dermed er der ikke trukket på råderummet, som således kan indgå i den løbende prioritering til ikke mindst sundhed de kommende år.

Ad) Direkte besparelser ved reformen (1,5 mia. kr.)

- Af Nærhedsfondens 6 mia. kr. er der lagt op til at finansiere $\frac{1}{4}$ gennem direkte besparelser svarende til 1,5 mia. kr. i perioden 2021-2025. Besparelsen er for-

udsat realiseret med 350 mio. kr. årligt fra 2022, med en lavere besparelse på 125 mio. kr. i overgangsåret 2021.

- Besparelserne er primært forudsat realiseret gennem 1) bortfald af udgifter tilknyttet regionsrådene i form af vederlag og partistøtte mv. (samlet ca. 80 mio. kr. årligt, eller samlet omkring 340 mio. kr. hen over årene) og 2) administrative besparelser på ikke-sundhedsopgaver (270 mio. kr. årligt eller 1,15 mia. kr. over perioden 2021-2025).

Omkring $\frac{1}{4}$ af besparelsen vedrører dermed direkte besparelser som følge af de nedlagte regionsråd, mens $\frac{3}{4}$ vedrører besparelser på ikke-sundhedsopgaver.

Der er dermed ikke indregnet besparelser på sundhedsadministrationen (dvs. ingen af de nye midler kommer fra omprioritering af sundhedsmidler). I stedet forudsættes de nye midler til sundhedsområdet realiseret på de ikke-sundhedsopgaveområder, der i dag leveres i regionerne.

Der anvendes i dag omkring 2,5 mia. kr. på de ikke-sundhedsopgaver, som regionerne i dag varetager. Heraf vil regeringen realisere besparelser på 270 mio. kr. fokuseret på administrationen. Det vil ske gennem en prioritering, som bl.a. betyder, at også opgaver vedrørende regional udvikling bortfalder. Den konkrete fordeling inden for ikke-sundhedsopgaverne fastlægges i forbindelse med den konkrete opgaveoverførsel, idet miljøområdet med fokus på jordforureninger friholdes.

Den prioritering er regeringen klar til at gennemføre for at sikre et ekstraordinært løft af det nære sundhedsområde.

Udover de direkte besparelser er der med reformen besparelser og modsvarende udgifter for godt 200 mio. kr., dvs. udgifter der flyttes rundt. Det omfatter bl.a. regionernes kontingent til Danske Regioner, udgifter til fastholdelse af kompetencer på overenskomstområdet og Medicinrådet, samt udgifter til ny national organisering gennem Sundhedsvæsen Danmark inkl. stærke indkøbs- og it-kompetencer mv.

Ad) Ny prioritering gennem finanslovaftaler for 2018 og 2019 (1,5 mia. kr.)

- Regeringen har på finansloven prioriteret samlet 2,4 mia. kr. 2019-2025 til sundhedsudspillet gennem Aftale om finansloven for 2018 og Aftale om finansloven for 2019. Begge aftaler er indgået med Dansk Folkeparti.

Heraf er 0,4 mia. kr. allerede disponeret gennem tiltag og udspil i 2018 til forberedelse af sundhedsreformen: En ambitiøs plan for fremtidens almene praksis ("En læge tæt på dig", juni 2018) og udspil om bedre sammenhæng på dataområdet ("Sundhed i fremtiden", juni 2018).

Med sundhedsudspillet prioriteres 1,5 mia. kr. til Nærhedsfonden og 0,3 mia.kr. til styrkede patientrettigheder (styrkelse af eksisterende rettigheder og rettighed for førstegangsfødende).

De resterende godt 0,2 mia. kr. prioriteres til initiativer på kort sigt.

Ad) Øvrige finansieringselementer i Nærhedsfonden (3,0 mia. kr.)

- Af Nærhedsfondens 6 mia. kr. finansieres 0,4 mia. kr. gennem videreførelse af den nuværende pulje til sundhedshuse på finansloven. På finansloven indgår således en pulje på 200 mio. kr. årligt 2019, 2020 og 2021. Puljemidlerne for 2019 udmøntes ved opslag nu i januar, mens de 400 mio. kr. for 2020 og 2021 videreføres i Nærhedsfonden, hvor de medgår til at finansiere det markante investeringsløft til 500 mio. kr. årligt 2020-2025.
- Af Nærhedsfondens 6 mia. kr. forudsættes 0,3 mia. kr. finansieret af formuen i Danske Regioner. Den ændrede organisering af sundhedsvæsenet betyder, at der ikke længere vil være grund til at opretholde foreningen Danske Regioner. Derfor vil Danske Regioners formue på over 300 mio. kr. kunne frigøres til gavn for sundhedsvæsenet.

Det vil være foreningens generalforsamling, der træffer endelig beslutning om formuens anvendelse. Men da formuen er skabt gennem mange år på grundlag af offentlig virksomhed og skattebetaling, har regeringen i udspillet forudsat, at generalforsamlingen vil lade formuen komme sundhedsområdet til gode. Det skyldes, at regionernes og tidligere amternes væsentligste opgave gennem årene har været sundhedsområdet. Regeringen vil drøfte dette nærmere med Danske Regioner.

- Af Nærhedsfondens 6 mia. kr. lægger regeringen op til at finansiere 2,3 mia. kr. gennem prioritering inden for den samlede ramme til offentlige investeringer, der er finansieret inden for 2025-planen.